

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at ændre Inatsisartutlov nr. 20 af 23. november 2015 om alderspension til FM2021, således at aldersgrænsen for at kunne opnå offentlig alderspension ændres til 66 år.

(Partii Naleraq, Inatsisartut gruppen)

og

Forslag til Inatsisartut beslutning om at pålægge Naalakkersuisut til EM21 at fremlægge et forslag, der sikrer at den grønlandske alderspensions grundbeløb tilpasses den sats, der er gældende for den danske folkepensions grundbeløb og den danske pensionsordning.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit, formand
Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Anders Olsen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Nikkulaat Jeremiassen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Mariane Paviassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 27.oktober under EM2020 gennemgået forslagene.

1. Forslagenes indhold og formål

Pkt. 118 er et beslutningsforslag, hvor Naalakkersuisut vil blive pålagt at ændre Inatsisartutlov nr. 20 af 23.november 2015 om alderspension til EM2021, således at aldersgrænsen ændres til 66 år.

Pkt. 180 er et forslag hvor Naalakkersuisut vil blive pålagt at fremlægge et forslag til EM2021, der sikrer at den grønlandske alderspensions grundbeløb tilpasses den sats, der er gældende for den danske folkepensions grundbeløb og den danske pensionsordning.

2. Førstebehandling af forslagene i Inatsisartut

Forslagene blev henvist til udvalgsbehandling, da der var enighed om at der skulle ske forbedringer, men uenighed om hvordan man bedst kan opnå økonomiske forbedringer for de ældre.

3. Forslagenes økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslagsstiller til pkt. 118 angiver de økonomiske konsekvenser til at være svarende til 35 mio. kr. årligt med en forventning om at det stiger til 50 mio. kr. årligt i 2030. Derudover ønsker forslagsstiller at lovændringen sker med tilbagevirkende kraft fra 1.januar 2021.

Økonomiske konsekvenser til pkt. 180 estimeres til at udgøre en årlig nettoudgift på ca. 28,6 mio. kr. samt de administrative omkostninger forbundet med udarbejdelsen af forslaget svarende til 1 årsværk af en AC-stilling på 500.000 kr.

Udvalget har ingen bemærkninger til de oplyste økonomiske konsekvenser.

4. Udvalgets behandling af forslagene

Under førstebehandlingen af punkterne blev det tydeligt, at alle partier efterlyste løsninger og forbedringer for de ældres økonomiske vilkår og muligheder, og det er også Udvalgets vurdering at økonomi har en stor betydning for en tryk alderdom.

Udvalget vil gerne henvise til en tidligere betænkning fra EM2019/144 hvor væsentlige problematikker om alderspensionisters muligheder for at have en indtægt er beskrevet. Og nærværende betænkning omhandler dels en sænkning af pensionsalderen til 66 år (som efter planen forhøjes fra 66 til 67 år fra 1.januar 2021) og dels en øgning af alderspensionens grundbeløb, så det kommer på niveau med den danske folkepensions grundbeløb. Udvalget fastholder fra den tidligere betænkning, at pensionister har forskellige behov og er derfor af den opfattelse at de to nye forslag vil tilgodese forskellige grupper. Her mener Udvalget, at muligheden for at gå på pension som 66-årig ifølge pkt. 118 vil tilgodese den gruppe, som kan være nedslidt efter et langt arbejdsliv, hvorimod vedtagelse af pkt. 180 vil medføre en generel øgning af alle alderspensionisters grundbeløb og dermed rådighedsbeløb.

Naalakkersuisut fremhævede i sit svarnotat at en øgning af grundbeløbet i alderspensionen vil medføre en modregning i boligsikringen. Udvalget anser derfor, at det er problematisk at vedtage pkt. 180 uden at ændre de øvrige regler og bestemmelser om muligheden for boligstøtte.

Udvalget deler Naalakkersuisuts bekymring om, at den fremtidige demografiske udvikling betyder, at der bliver færre personer i arbejdsstyrken, mens levealderen og antallet af ældre mennesker stiger. Men ikke desto mindre er det Udvalgets ønske, at alle ældre får gavn af de kommende reformer og Udvalget deler også Naalakkersuisuts holdning om at der er behov for gennemtænkte reformer. Naalakkersuisut fremhæver desuden, at den obligatoriske pensionsopsparing først kan få den fulde effekt om nogle år.

Det er derfor Udvalgets klare holdning, at der er behov for løsninger som den nuværende gruppe af ældre kan få gavn af.

5. Udvalgets indstillinger

- *Et flertal i Udvalget bestående af repræsentanter fra Siumut og Demokraterne indstiller begge forslag til forkastelse*
- *Inuit Ataqatigiit kommer med følgende mindretalsudtalelse:*

Punkterne skal give grundlag for en værdig alderdom.

Men endnu engang oplever en koalition som prioriterer skævt med Siumut i front. Dette bidrager til at de rige bliver endnu rigere, mens der ikke afsættes midler til de ældres forhold. Dette på trods af, at de til hvert valg lover at ordne forholdene. Vi har fået bekræftet at disse blot har været flotte ord for at smigre. Når tiden kommer til at disse kan ordnes springer de fra, dette så vi også under EM2019.

Selvom flertallet under Inatsisartuts møder har givet udtryk for at ville vedtage begge forslag der skal forbedre de ældres vilkår for at lette deres dagligdag, og som man har debatteret i mange år, bliver det klart under udvalgsbehandlingen at det kun er Inuit Ataqatigiit som støtter forslagene.

Dette finder vi meget ærgerligt idet Inuit Ataqatigiit som mindretal ellers forlangte kraftigt at vedtage begge forslag i udvalget samt at arbejde for at undersøge og fjerne forhindringer ved forslagernes realisering, da vi ellers følte at vi fik muligheden for at ændre det der har været debatteret i mange år.

Blandt andet efterlyste vi, at muligheden for boligsikring blev undersøgt grundigt og ville fremsætte ændringsforslag om særlig boligstøtte til ældre kan undersøges. Vi forsøgte ellers, at bane vejen for om hvordan forslagene kunne realiseres men dette blev aldrig en realitet.

De førnævnte forhindringer nævnte vi ellers løsninger til, for eksempel at sænke selskabsskatten og biludgifter, men dette blev ikke hørt selvom det har været brugt under valgkampene gennem mange år så derfor ærgrer det os meget at forslagene blev forkastet af flertallet, da det ellers kunne have bidraget til en værdig alderdom.

Det føles som om at de ældre har været brugt som valgflæsk og vidner om en koalition som slet ikke prioriterer de forhold som ældre lever under. Tværtimod arbejdes der for de som allerede har og som bliver rigere.

Vi ved allerede at de ældre flytter til udlandet når de bliver pensionister for at skabe bedre muligheder for dem selv, samfundet mister derved viden, erfaring, fælleskab i familien samt penge og vi mister muligheden for at forbedre velfærden internt i landet, som ellers kan bidrage til at mindske fraflytningen indenfor rigsfællesskabet og udligne de forskelle der er af den danske og grønlandske grundbeløb i den grønlandske pension, derved støtter vi som mindretal forslaget som ellers kom rettidigt og som flertallet i Inatsisartut ellers har godkendt.

Vi skal også huske at der ikke sikres forbedringer for de ældre udelukkende ved udarbejdelse af strategier og dette kun kan sikres ved lovændringer. Naalakkersuisoq for Finanser har i forbindelse med demonstrationen her i efteråret meldt ud at der er penge nok, således at der kan bygges lufthavne, derfor burde vi ellers have råd til vores ældre.

6. Et flertal i Udvalget bestående af repræsentanter fra Siumut og Demokraterne, vil komme med følgende opfordringer til Naalakkersuisut:

- Flertallet i udvalget opfordrer Naalakkersuisut til at bibeholde muligheden for at ældre borgere som er fysisk nedslidt efter mange års arbejdsliv kan blive pensionister som 65 årige
- Et flertal i udvalget vil opfordre Naalakkersuisut til at medvirke til at sagsbehandlingstiden i kommunerne ikke overskrider tre måneder samt at der afsættes midler til at sikre dette

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

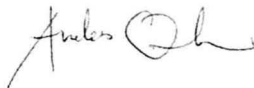

Malene Vahl Ramussen
Formand

Mikivuk Thomassen
Næstformand

Anders Olsen

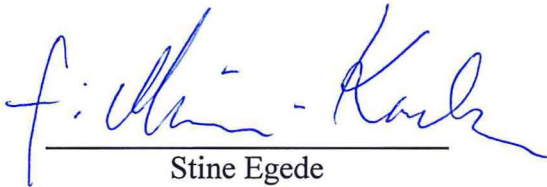

Nikkulaat Jeremiassen

Bo Martinsen

Stine Egede

Mariane Paviassen